

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SANDOR

Németek a londoni konferencia asztalánál

A delegátusok fogadtatása — Európa sorsa az amerikai bankárok kezében

A londoni konferenciára meghívott német delegátusok augusztus ötödikén megérkeztek Londonba és rövidesen átvesszik a Dawes-féle tervezet megvalósításáról szóló jegyzőkönyvet tanulmányozás végett. Ez a mozzanat ma, tíz évvel a háború kitörése után, a világ legjelentősebb eseménye. Németország meghívása már önmagában is súlyos horderejű tény, még fontosabb azonban az az iránybeli fordulat, mely benne kifejezésre jut, s melyet egy új, békésebb és megértőbb szellem diadalának lehet tekinteni. A német meghívás mindenekelőtt mint politikai színtoma figyelemreméltó. Mindennél világosabban mutatja, hogy a kiegyenlítődés ideája végre csakugyan érvényre került és hogy az európai nyugtalanság, surlódás, erőszakosságok Versaillesből elterjedt atmoszférája egyre jobban oszlik, enyészik a jövő reményeinek kelő napjában.

A londoni konferencia minden nehézsége, körülményessége és a több oldalról megnyilvánult ellenkezések dacára is, megmutatta erejét, mely eredményesebben, mint valaha, igyekszik a kontinens fölött lebegő szerencsétlenséget a tíz év óta rettegő és szenvedő népek feje felől elhárítani. A konferencia első nagy sikere a népek közti bizalom megszületése volt. Azé a majdnem korlátlan bizalom, mely szinte eleve kizárta annak lehetőségét, hogy a kiegyenlítődés műve ezuttal se sikerülhetne, mert a lesújtó tényből eredő visszahatás egyébként végzetes esapást jelentett volna is az ó-világrész valamennyi nemzetére.

A konferenciát hétről-hétre, a materiális és érzelmi szakadékok tömkelegén, a bizalom és megértés mélyítették ki azt az engesztelődöttebb szellemet, melyből a német meghívás kiindult, de melytől egyszermind egész Európa jobb jövője és népeinek boldogulása függ.

A népek közti bizalom helyreállása, a béke új és igaz-értelmű mentalitásának kialakulása kétségtelenül hosszú időt igényelt. Tizedik évfordulója annak, hogy Európa nemzetekinek hajléka fölött megszólalt a veszedelmek vöröskakasa, öt év és egy napja múlt, hogy a német megbízottak Versaillesben a reájuk oly katasztrófális szerződést aláírták. Az azóta elmúlt újabb öt év, mely Clemenceau munkáját: az erőszakoskodások és surlódások bélyegét viselte magán, de mely a lényegen, az új rendben való elhelyezkedésen egy lépést sem vitt előre. Németországról minden tárgyalásnál híre-tudta és megkérdése nélkül határoztak.

A londoni meghívás után Németország végre mint egyenjogú fél ül a tárgyaló asztal mellett, hol sorsáról határozhat és minden reménye meg lehet arra, hogy véleményének kifejezését adhat és az utat az újjáépülés felé ezentul már gyorsabban és talán eredményesebben járhatja meg.

A londoni meghívó

A londoni meghívó jegyzék, melyet Ramsay Macdonald sajátkezűleg írt alá,

egyébként — többek közt — a következő pontozatokat tartalmazta:

„Mint a jelenleg Londonban tárgyaló szövetségközi konferencia elnöke, van szerencsém a német kormányt a tárgyalásokra meghívni, azon óhajattal, hogy a konferenciára megbízottak küldessenek ki, az 1924 ápr. 9-ről kelt Dawes-féle tervezet megvalósításának megvitatása és legjobb formában való megoldása céljából. Ezt a tervezetet a szövetséges kormányok maguk részéről teljes egészében elfogadták és a német kormány a jóvátételi bizottsághoz április hó 16-án intézett jegyzékében szintén magáévá tette. Hálás lennék érte, ha a kiküldendő megbízottak névsorát melőbb megismerhetném, érkezésük idejével együtt, mely — remélem — augusztus hó 4-nél nem fog későbbre tolnódni.

A meghívó-levélből több rendkívül jelentős körülmény állapítható meg kétséget kizárólag. Először is, hogy

a német delegátust Londonba nemcsak statisztálni hívták, hanem saját ügyeiben hangját is hallathatja, vagyis: Németországot a szövetségesek végre egyenrangú és jogi tárgyaló félnek ismerik el.

Stresemann nem optimista

Berlinből jelentik: A német delegáció tegnap reggel elindult a potsdami pályaud-

Megjelentek a német delegátusok a konferencián

A Havas-iroda jelenti Londonból: Macdonald, Herriot, Theunis, Hymans De Stefani és Kellog, az Egyesült Államok londoni nagykövete, ma délelőtt megállapították a konferencia második szakaszára vonatkozó programot. A német delegátusokat, kik kedden reggel 8 órakor érkeztek meg, meghívták, hogy vegyenek részt a konferencia teljes ülésén, amelyet délben tartottak meg a külügyi hivatalban. Ezen az ülésen átadták a németeknek a szövetségeseknek a Dawes-terv megvalósítására vonatkozó határozatairól szóló jegyzőkönyvet. Az egyik megkidolgozás alatt álló írásban hír szerint

fölsorolják a konferencián már elfogadott határozatokat, amelyek előfeltételül kötik ki a német birodalom megegyezését.

akár közvetlenül a szövetségesekkel. akár pedig a jóvátételi bizottsággal. Megegyezésben, hogy csak az udvariasságnak megfelelő néhány szó váltanak, egyébként az ülést kizáróan az említett jegyzőkönyv átadásának és a legközelebbi ülés megállapításának szentelik, amelyre azután a német képviselőket szintén meghívják, hogy előterjeszthessék ellenvéleményüket.

Macdonald, mint a konferencia elnöke a Temps londoni jelentése szerint a többi delegáció vezetőivel egyetértően minden módot megad arra a német delegátusoknak, hogy álláspontjukat kifejezzék,

de nem engedi meg, hogy azokat a

varról. A delegáció különvonata két szalonkocsiból, egy étkezőkocsiból és egy csomagkocsiból volt összeállítva. A rendőrség már 8 óra 20 perckor lezárta a pályaudvart. A delegációt Marx dr. kancellár vezeti, akivel együtt utazott Stresemann dr. külügyminiszter és Luther birodalmi pénzügyminiszter. A szakértőkkel együtt összesen tizenhat tagból áll a német delegáció. Marx dr. kancellár elutazása előtt nyilatkozott a Berliner Zeitung am Mittag tudósítója előtt, akit biztosított arról, hogy a német delegáció azzal a szilárd elhatározással indul Londonba, hogy a konferencia tárgyi eredményeihez hozzájáruljon, de vannak komoly aggodalmak is a szakértői terv keresztülvitelével kapcsolatos politikai és gazdasági következtetések miatt. Optimizmusra egyáltalán nincs ok — mondotta a kancellár — miután a konferencia olyan sokáig elhúzódott, anélkül, hogy a németeket bevonták volna a tárgyalásokba és egész sor kérdésben megállapodásra jutottak, anélkül, hogy a német állásponttal számoltak volna. Másrészt azonban a szakértői javaslatok megvalósítása olyan elemi követeléssé vált ugy az entente, mint Németország részére, hogy a delegáció remélheti, hogy fejtegetéseit Londonban megértéssel fogják fogadni.

A londoni konferencia körében azt hiszik, hogy a német delegáció négy napnál hosszabb ideig nem fog a konferencián résztvenni. Ezzel szemben a berlini sajtó félhivatalos közleményének alapján azt jelenti, hogy a német delegáció küzdeni fog a megállapított határozatok megváltoztatásáért.

határozatokat, amelyekben a szövetségesek megállapodtak. Lényegükben kérdésessé tegyék.

A németekkel a tárgyalás angol szokás szerint úgy fog kialakulni, hogy hosszú beszédekkel elkerülnek és csak egyes meghatározott pontokról fognak eszmecsere folytatni. Olyan kérdések tárgyalását, amelyek nem szerepelnek a konferencia programján, szigorúan mellőzni fogják.

Londonból jelentik: A mai teljes ülést csupán formálisnak tervezik. A németekből a teljes ülésbe négy meghatalmazottat és négy szakértőt fognak beválasztani. Macdonald szeretné, ha szombatra már be is fejeznék a konferenciát, ezért úgy tervezi, hogy naponta kétszer, esetleg háromszor is fognak ülésezni. A németeket Londonban a nagykövet, miniszterek és a kormány képviselői fogadták.

Londoni jelentés szerint Macdonald az angol alsóházban kijelentette, hogy egészen bizonyosra veszi, hogy

a szankciók alkalmazását a német kérdésben nem fogják hirtelen elővenni.

A kormány nem kölcsönről tárgyal, hanem politikai megegyezésről és Németország gazdasági egységének szuverenitását akarják helyreállítani. Ugy véli, hogy a német szuverenitás a vámokra és vasutakra legkésőbb október 10-ére helyre fog állni.

A béke új korszaka, Európa új virágzása

Berlinből jelentik: Hughes államtitkár ma délből fogadta az amerikai követség helyiségében és az amerikai nagykövet jelenlétében a német és külföldi sajtó képviselőit. Hughes kijelentette, hogy örült, hogy Berlint ismét láthatja és őszintén nagyrabecsüli azt a barátságot, amely itt fogadták. Sajnálja — mondotta, — hogy berlini tartózkodása csak oly rövid lehet, de nyomatékosan hangsúlyozta, hogy nagyon kellemes neki, hogy éppen olyan időben lehet Berlinben, amikor olyan kitűnő kilátások vannak a gazdasági ujjaépítés alapjának kiépítésére. Mi, amerikaiak, — mondotta Hughes — a legmesszebbmenően érdekelve vagyunk a törekvésekben és szilárdan hisszük, hogy a Dawes-tervezet a béke új korszakának és Európa új virágzásának kezdetét jelenti. Reméljük, hogy ez a terv minél előbb valósággá fog válni.

New-Yorkból jelentik: A newyorki tőzsdén a londoni konferencia sikeréről szóló első hírek befutása óta valóságos optimista hullám uralkodik. Az összes európai valuták megszilárdultak, sőt több ponttal emelkedtek is. Általános az a vélemény, hogy már szeptember elején kibocsátásra kerülhet a német kölcsön.

Nem vált be az agrárreform ideiglenes végrehajtása

Megsemmisítik a kényszerbérleteket és felszámolják a termelőszoövetkezeteket — A telepítések

Tekintettel arra, hogy az agrárreform végrehajtása, a kisajátított földnek az igényjogosultak között való szétosztása igen sok technikai akadályba ütközött, elsősorban nem volt megfelelő számú technikai személyzet, a földmívelésügyi miniszter különböző ideiglenes megoldási módokhoz folyamodott. Elsősorban is az igénylőknek kisebb-nagyobb földterületet kényszerbérletbe adtak ki. Azokat a földterületeket pedig, amelyek az igénylők kielégítése után maradtak az állam tulajdonában úgynevezett „Obstéknek”, földbérli szövetkezeteknek adták haszonbérbe, hogy a föld paragon ne maradjon. A föld hasznosbérére katasztrális holdként egy métermázsza buza ára volt.

A szövetkezeti rendszer nem vált be

Az „Obsték” összeállítása azonban igazságtalan volt, mert a tulajdonképeni igényjogosultakat, a földmíves szegényeket, gazdasági cselédeket és napszámosokat a termelőszoövetkezetek előnyeiből kizárták azon a címen, hogy azoknak nem áll rendelkezésükre megfelelő termelő-eszköz. A törvény ideiglenes végrehajtásának előnyeit tehát azok húzták, akik amúgy is meg tudták volna élni: a többholdas kisgazdák,

az igényjogosultak pedig továbbra is föld nélkül, koldus-sorsban maradtak.

Az egészségtelen végrehajtás következményei rövidesen mutatkoztak. A helytelen végrehajtás a jogszerű földosztás halasztásával a birtokokból koncot csinált és igen sok községben a termelőszoövetkezetek gyűlése nem volt más, mint szomorú marakodás.

A hivatalos körökhöz közelálló „Sentinela” is beismeri, hogy a legtöbb faluban az Obsték évi gyűlése botrányokkal végződött.

Az Obsték keretein belül igen éles ellenségeskedés fejlődött ki és a szövetkezetek vezetőire és ellenzékre osztódtak szét.

Ott pedig, ahol az Obstékbe bevettek teljesen nincstelen igényjogosultakat is, ott az Obste maga nem mutatott fel eredményeket, mert nem áll rendelkezésükre megfelelő termelési eszköz.

Manolescu agrártanácsos ki is jelentette a

Sentinela munkatársának, hogy az Obsték tekintélyes részét már az idén felszámolják.

A kényszerbérletek

rendszerét is megakarja szüntetni a kormány. A gyakorlatban ez sok helyen rablógazdálkodásra vezetett, míg több helyen egyáltalában nem vált be. Az agrártanácsos most úgy intézkedett, hogy az összes ilyen szerződéseket, amelyeknek határideje egy esztendőnél nagyobb volt, megsemmisítik és a földeket a telepesek között osztják szét.

A telepítési akció most újból az egész vidéken nagy mértékben erősödött. Hivatalos agrárhatóságok most azt hiszik, hogy az összes agrár-sérelmeket megoldják és a követelzőket is elhallgattatják a telepítési rendszerrel.

A telepítés

másfél esztendővel ezelőtt a törvény alapján meg is kezdték. A határzóna Szalonta környékén levő területére telepítettek le akkor megbízható románokat a hegyvidékekről, ahol a lakosság igényeinek kielégítésére nem volt elég föld.

Egy-egy telepes tizenhat hold földet kapott. A telepítést sok helyen a határzóna lakosságának hátrányára is keresztül akarták hajszolni. Az ottani igénylők 3—4—5 hold helyett csak egy hold földet kaptak, csak hogy a telepeseknek több maradjon.

És megérkezett a telepesek első szállítmánya. Husz-harminc család érkezett le. A legtöbb ott, ahol lakott, mindenét eladott és minden lehetőséget is lerombolt, hogy régi lakóhelyére még egyszer visszatérhessen. De minden vagyonából kiárusított pénz sem volt elég arra, hogy a kapott földön házat építsen és igavonó jószágokat vegyen.

A régi uradalom tanyáépületén maradt istállóba 10—15 telepes család szorult be. A gyermekeket az idők viszontagságai és járványok pusztították. A föld egy részét nem képesek megművelni, paragon marad. Sok telepes már hajlandó volna ott hagyni a kapott 16 hold földet és visszamenne otthonába.

A falukban most mégis mindenütt telepeseket toboroznak, holott az eddigi esetek intő példák lehetnének.

Bizonyos, hogy az illetékes agrárhatóságok is tudatára jönnék ennek, még mielőtt a rendszer kinövésével és hibáival azoknak ártanának, akiknek pedig a többi lakosok rovására is, jót akar tenni ez az új agrárreform megoldási rendszer.

ZANDER

(medico-mechanikai) gyógyintézet
Str. Prințul Carol herceg-utca 10.
nyitva 9—1.

Atlantic nyári mozgó

pontosan 9 1/4 órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

Ma utoljára

Két lélek

Voss Richard világhírű regénye filmen

Eszterházy Agnes grófnővel és Olaf Fjorddal a főszerepekben.

A mai műsor keretében lép fel először
a Clauson akrobata csoport.

Theil szalámi, Sibiu — Nagyszeben

A nagyváradai pályaudvaron egy informálta „Nagyvárad” munkatársát, hogy a forgalmi tisztviselők súlyos gondatlansága okozta ezt a katasztrófát is. Nincs olyan nagy forgalom azon a vonalon, hogy minden utasítás és a forgalmi tiszt tudta nélkül kóborolhasson egy mozdony a vonalon.

A katasztrófa hírére azonnal a helyszínre utaztak Constantinescu államfőnök, Ilescu dr. pályaudvari orvos és Isacescu fűtőházi főnök. A bizottság tagjai még estig nem érkeztek vissza Nagyváradra.

Megállapítást nyert az, hogy a két halálos személyzet nem tudhatta megakadályozni az összeütközést.

Fuziók tárgyalások a néppárt és nemzeti párt között

Bukarestből jelenti a Rador: Maniu Gyula megbízásából állítólag tegnap több nemzetipárti politikus hosszas tárgyalásokat folytatott a néppárt korifeusaival. A bukaresti lapok, különösen pedig az Adevéru ennek kapcsán azt a fantasztikus hírt közli, hogy a nemzeti és a néppárt között nagy közeledés készül az őszi kampány hathatós sikere érdekében. A Viitorul megjegyzi, hogy a nemzeti pártnak csak töredékéről lehet szó, mert a Golds-féle kiválással a bomlás jelei mutatkoznak az erdélyi nemzetipárt szilárdnak hitt kötelekben.

Erzsike a bíróság előtt...

Erzsike alig múlt hat esztendő és tegnap ott állott a törvényszék nyagtekintetű bírái előtt. Erzsike a vádló volt, a vádlott pedig egy tizenhét esztendőes vásott kamasz: Sz. Péter.

Az ügyet előbb Tátray Kálmán táblabíró gyermekbíróága tárgyalta, de mert súlyos büntettről, erőszak elkövetéséről van szó, és ezért fegyházbüntetés jár, az ügyet áttették a törvényszék büntetőtanácsa elé.

Előbb a vádlottakat hallgatták ki. Szepegő kamasz. A két inge ki van hajtva elől a mellén. — Nagyságos bíróság, — én nem emlékszem semmire. Hótt részeg voltam. Azután hallottam, mit tettem.

Váradai bíró nyugodt hangon szól hozzá: — De fiam, hiszen a gyermekbíróág előtt mindent beismertél. A csendőrség előtt is. A két nagy gyereksem könnyben uszik. A kezében szorongatja a kalapját. Az ajka néha megmozdul, mint mikor iskolában a tanár előtt áll és nem tudja a leckét a gyerek, az ajkát mégis mozgatja, mintha az elejét magának ismertné, hátha a többi is eszébe jut.

Az egész viselkedésén látszik a vásott, rossz gyerek, akit most már a négyhónapos fogház eszére térített.

Aztán behozzák az áldozatát. Fejletlen, vékony kis falusi lányka. A nagy vörös szája állandóan nyitva van. A kezei kékek, fáznak. Széppinyi kis lábán félcipő. Egyik ujjával a tarka karton-kötényét gyúri. Sz. Erzsike hat és félt éves. Váradai bíró kérde: — Hol laksz, kis lányom? Hallgat. — Hát mond csak nekünk, hol kapsz kávét, meg enni? Mennyi gyengédség van a komoly bíró hangjában.

A gyerek szepeg: — Otthon.

Figyeld csak, gyermekem. Most a törvényszék előtt állasz. Igazat kell mondan.

Ismered Sz. Pistát? Nézz reá!

Nem lehet arra fordítani még erőszakkal serü a gyermek arcát. Pedig tudja, hol ül a megfrontója. Eltakarja a kezével az arcát.

A bíró kérde: — Bántott?

Szepeg: — Bántott!

Lassan elmondja a történetet, hogy lett a lasszontalan fia áldozata. A bíróság nagy-nagy részvételt hallgatja. A fogházör is naspot cöhoajt a vádlott háta mögött.

A rossz gyermeknevelés, a zavart agyu fiugyerek gonoszága egy tönkretett élet minden sirása ug reánehazedett az egész teremre. A komoly urak nyomott hangulatban hallgatják azután a tanuk vallomását. Semmi mentőköörülmény a fiatal bűnös

mellett. Aztán visszavonul ítélethozatalra a bíróság. A bíróság mégis könvörületes

Ujabb megterheléseket rónak a háztulajdonosokra és a bérlőkre

Illeték a házbérszerződések után — Le kell fordítani az állam nyelvére a szerződések

Pár nap óta nyugtalanítja a nagyváradai háztulajdonosokat az a hivatalos híradás, hogy a lakbérekre külön szerződések készítenők az állam nyelvén s bemutatandók a pénzügyigazgatósághoz illetékelés céljából. A háztulajdonosok e híradásra izgatottan kerestek megnyugtató felvilágosítást mindenfelé ügyvédeknel és a pénzügyi hatóságoknál, mert a határidő, augusztus 6-ka közel van s ezeket a szerződések elkészíteni s az állam nyelvére lefordítani részint lehetetlen, részben pedig olyan költségekkel jár, amelyek az illeték többszörösére rugnak. Mert az a szűklátókörű közgazdasági politika, amely a kisebbségi nyelv használatát az állami hivatalokban tiltotta, most termi meg gyümölcseit s ebből ered az, hogy maga a szerződési illeték, amely a bérösszeg felszámaléka, sokkal kevesebb lenne, mint a kötéendő szerződésnek az államnyelvre való lefordítása.

A rendelet, amely Erdélyben életbe akarja lépíteni a házbérszerződés után szedendő felszámalékos illetéket, már régebben megjelent. Végrehajtását jöideig nem követelte a pénzügyminiszter s csak az utóbbi hónapban sürgette meg a pénzügyi hatóságokat, hogy a háztulajdonosokat kényszerítsék minden egyes lakóval való írásbeli szerződéskötésre a regátheli bérlyegtörvényre való hivatkozással. A határidőt ki is tüzték, de ezt már betartani nem lehet. Illetékes helyen kérdést intéztünk a rendelet végrehajtása felől s a következő felvilágosítást kaptuk:

— A rendelet tényleg megjelent, de végrehajtására elegendő idő nem volt. A lakbérszerződések után esedékes felszámalékos illeték ezután is befizethető, mert annyiban könnyítettünk a dologon, hogy nem kívánjuk a speciális jogi tudást igénylő részletes szerződések elkészítését, hanem csak egyszerű jegyzéket, amelyen a bérlet tárgya, a bérbeadó s bérbevevő neve, a bérösszeg s egyéb feltételek vannak feltüntetve. Ezt a jegyzéket a háztulajdonos és a bérlő kötelesek aláírni s itt bemutatni.

A bérlő köteles a bérösszeg után esedékes felszámalékos illetéket átadni a háztulajdonosnak, aki azt befizeti a pénzügyigazgatóság főpénztárába. — Ha a bérlő megtagadja a fizetést, a háztulajdonos fizeti be az illetéket s nemfizetés miatt a lakbérletből való kimozdítást kérhet a lakó ellen.

Mi történik akkor, ha se a bérlő, se a háztulajdonos nem fizetik be az illetéket?

Ez esetben a bíróságok ráírnak a háztulajdonos ellen, ha nem készíti el a jegyzéket, de ha elkészítette s a lakó nem írja alá, akkor a háztulajdonos mentesül a bíróság alól, ha bemutatja nálunk a lakó által alá nem írt bevallást s ez esetben a lakót bírságoljuk meg, akit a háztulajdonos kimozdíthat a lakásból.

Felhoztuk azt az indokot, amelyet a jogászok hangsúlyoznak, hogy senkit se lehet kötelezni szerződés kötésre mindaddig, míg a parlament által szabályszerűen hozott törvény el nem rendeli, hogy minden házbérszerződésről írásbeli szerződés készítenők s az illetékekről csak a regátheli törvény intézkedik, de ezt a törvényhozás nem terjesztette ki Erdélyre.

— Mindezen ellenvetések — volt a válasz — elintéztetnek az alatt a idő alatt, amelyet a kolozsvári vezérigazgatóságtól kértünk. A halasztás egy hónap lesz s e kérdések megtárgyalatnak a miniszteriumban. Az illetéket ez idő alatt is elfogadjuk s a tárgyalások eredményét a lapokban kö-

volt. Egy évi fogházra ítélte a bűnöst, aki felebbezést jelentett be.

zolni fogjuk. Azt, hogy a bérlő köteles-e fizetni az illetéket a házigazdának s azt átadni, a bíróságnál indítandó per fogja eldönteni. Ilyen per bizonyára lesz elég.

A bérleti szerződésekre vonatkozólag a lakásbérlők szövetsége az alábbi kommunikatette közlé: A pénzügyigazgatóság egy miniszteri rendeletre való hivatkozással felhívja a bérlőket és háztulajdonosokat, hogy bérleteikre szerződést kössenek és a bérösszeg felszámalékát fizessék be illeték címen. Ezt az alkalmat több háztulajdonos arra használja fel, hogy az így kötött szerződésbe magasabb bérösszeget és a törvényes időnél rövidebbet csuszát be a szerződésbe. Minthogy ez az eljárás a bérletközönséget súlyosan megkárosíthatja és esetleg bérleti idejét megrövidítheti, nyomtatékosan felhívjuk bérlő társaink figyelmét, hogy mielőtt az ilyen szerződéseket aláírják, forduljanak felvilágosításért szövetségünkhez.

Nincs tettele a zsidó templom felrobbantásának

A jósáshelyi zsidó templom ellen elkövetett merénylet ügyében a nyomozás szakadatlanul folyik. A nyomozást vezető közegek munkájában nagy nehézséget okoz az a körülmény, hogy a merénylet tettesei nézve kétségetkizáró bizonyítékokat eddig nem sikerült produkálni és a nyomozás még ma is a legteljesebb bizonytalanságban folyik tovább. Aradi munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni Anghelescu aradi csendőrszázadossal, aki a nyomozást az első pillanattól kezdve a legutóbbi napokig vezette és aki a merényletre vonatkozólag a következőket mondotta:

A nyomozás kezdetén semmi konkrétum nem volt birtokunkban. A tettesek oly elővigyázatosak és előrelátók voltak hogy a legeskevényebb nyomot sem hagyták maguk után, amelyen el lehetett volna indulni. Ilyenformán nem volt más hátra, mint az egész falut, illetőleg Jósáshely és Jósás lakosságát kihallgatni. Két nap alatt több mint száz kihallgatást végeztünk el és sikerült is annyit megállapítanunk, hogy Serb Pál és Ivan Pál, a merényletet megelőzőleg néhány órával a Jósáshely felé vezető uton hosszas beszélgetésbe merülve tárgyaltak, majd ezen a nyomon elindulva több gyanus körülményt találtak Serb Pálra nézve, aki a merényletről megelőzőleg állítólag már tudott volna arról. Ezen a nyomon elindulva állítottuk elő Serb Pált, aki hosszas vallatás után töredelmes vallomást is tett, azonban az ügyrészég előtt már visszavonta azt. Ez természetesen tökéletesen simul az ilyen emberek pszichológiájához.

Amint arról már beszámoltunk, a nyomozást a borossebesi járási csendőrmester vezeti, aki a mai nap folyamán újabb gyanúsítottat állított elő Utcea Vasil személyében. Utcea Vasil sógora Serb Pálnak és egyes tanuk vallomása szerint az utóbbi időben nagy mennyiségű dinamitot rejtgett magánál. Ennek a dinamitnak a rendelkezése teljesen tisztázatlan, mert Utcea Vasil földművelő ember, akinek ilyen robbanószerek egyáltalán szüksége nem volt. Utcea Vasil a csendőrségen ugyancsak beismerete, hogy a dinamitot magánál rejtgette, azonban beismerő vallomását Nicolescu főügyész előtt, aki őt ma hivatalában kihallgatta, visszavonta.

A bűnösség kérdését most már a vizsgálóknak kell tovább tisztáznia, azonban

megállapítható, hogy a nyomozásnak igen kevés bizonyítékot sikerült szereznie a bírósók kézrekerítésére.

Harc Bukarestben a rendőrök és apacsok között

A rendőrlégénység életét veszélyeztetik a razzlák

Bukarestből jelentik: A rendőrség re naponként érkeznek feljelentések a főváros különböző részeiből újabb és újabb támadásokról és egész városrészek polgársága kérte, hogy a rendőrszemeket kettőzzék meg. Különösen a rahovai negyedben voltak türhethetetlenek a közbiztonsági állapotok, úgy, hogy a rendőrség erőlyes akciót határozott el. Hogy ezeket a veszedelmes rablófészkeket kiürítsék, a rendőrség elhatározta, hogy minden éjszaka razzlákot fognak tartani. A razzlát a rendőrkommisszárusok vezetik, de megfelelő csendőrkarhatalmat is rendelkezésükre bocsájtottak. Ilyen razzlát rendezett vasárnap éjszaka a hatodik rendőrkerület. Amikor a Rahova-negyedhez érkeztek, a Nael al Lités-utca bejáratánál egy ötagu apacsbanda került a razzlázó rendőrök elé. Ezek az igazoltató felszólításra

revolvértűzzel feleltek és a rendőrök és apacsok között valóságos harc fejlődött ki.

Az egyik apacs egy őrizetlen pillanatban egy hatalmas, éles konyhakéssel Zamfirescu kommisszárust többször oldalba szúrta. A szerencsétlen ember segítségért kiáltott, azután véresen az utcakőre bukott le. A gyilkost sikerült elfogni. Ekkor már életre-halálra ment a harc.

Újabb rendőrcsapat érkezett a színhelyre és attakot intéztek az apacsok ellen. Négyet sikerült tartóztatni.

Ugyanezen éjszaka egy Stern Cancea nevű utcaiárust is megátámadtak és megsebesítettek az apacsok.

Az egész környéket hatalmas rendőrkülönítmények szállották meg és az éjszaka folyamán több mint százötven olyan egyént tartóztattak le, akiknek nem volt személyazonossági igazolványuk és bejelentett lakásuk.

Ki marad — ki megy?

Szervezkednek a színigazgatók

A színiszezon végétől már csak pár nap válszt el: újból egy év zárult le a romániai magyar színészet nehéz, gonddal teli életéből. Jobb sors napja nehezen akar felvirradni a magyar színészetre s most, hogy az új színigazgatók megkapták a koncessziókat, lassan-lassan megkezdődik a szervezkedés.

A nagyváradai színház sorsa nagyon bizonytalan, dacára annak, hogy Gróf László színigazgatónak már meg van a koncessziója. Hat hónapos színiszezon nem elégíti ki Nagyvárad közönségének igényét és a színigazgatóra is kilátástalan terheket ró. Hat hónapos szezonra nem is tudhat Gróf László olyan társulatot szervezni, amilyenhez Nagyvárad szokva van. A nagyváradai színház tagjainak nagy része elszereződött más társulatokhoz. Harsányi Miklós, a drámai együttes egyik legtehetségesebb tagja, hat év után elszereződik. A budai színházalatt folytat tárgyalásokat, ugyanakkor Fekete Mihály, a temesvári színház vezetője is tett szerződési ajánlatot Harsányinak. Az a meglepő

pocs, amely Harsányi Miklóst a nagyváradai közönséghez fűzi, augusztus 12-én kerül kifejezésre. Az Ördögben — amely legjobb szerepe Harsányinak — bucsúzik el Nagyvárad közönségétől ez a kitünő művész.

A színtársulat tagjainak nagy része még szerződés nélkül van. Tóth Elekék, Jósika Mici, Madas minden bizonnyal itt maradnak.

Misoga László, akit egy év alatt úgy megszeretett a közönség, tízezer lelei gázsiért Fekete Mihály temesvári társulatához szerződött. Földes Mihály Kolozsvárra szerződött dr. Janovics Jenő, de ugyanakkor Szendrey marosvásárhelyi színigazgató igazgatóhelyettesnek hívja. Valószínű, hogy Földes Marosvásárhelyre megy. Zilahy Irén Szendrei színigazgatóval folytat tárgyalásokat. Valószínű, hogy leszerződik Marosvásárhelyre. Ugyancsak Marosvásárhelyre szerződött Morgenstern Cica, a színiiskola tehetséges növendéke. Dayka Margit a kolozsvári társulatához szerződött. Vincze Emilia — szintén színővendék — Kovács szatmári társulatához szerződött.

Kovács Kató — mint megírtuk — Szegedre szerződött. Az operaegyüttes tagjai közül eddig Márkus Gyula Szegedre, Bakasy Judith pedig Csehszlovákiába szerződött.

Hogy Gróf László, az új váradai direktor kiket szerződtetett, még nem tudjuk. A szervezkedés már teljes erővel folyik és Gróf Lászlónak is igyekezni kell, hogy a jobb színészeket el ne szerződtessék más társulatokhoz.

Aggódóink

Nyílt levél Pálffy Gy. Gulácsy Irén asszonyhoz*

A Nagyvárad július hó 27-ik száma csak ma érkezett ide. Olvastam. Engedje meg, hogy „Aggódóink” című cikkére reflektáljak.

Aggódók mindég voltak, vannak és lesznek. Nemcsak a magyar, de minden nemzetben, minden népben. Ha nem így volna, akkor hol maradna a tömeg-szuggesció, hol a társadalmi élet: a családtól kezdve egészen az államig, hol a vezetőség vezérével, fővezérével együtt?

Az aggódók nem szerveznek, nem vezetnek. Sem egyikhez, sem másikhoz nem értenek. Ők a mozdulatlan és minden által befolyásolható tömeg, csak akkor lesz szervezett fizikai erővé, ha egy intellektuális erő olyan elvet és programot szuggerral rá, mely az adott élet fenntartásának küzdelménél a korszellem követelményének megfelel s azért annak megvalósulási szükségét érti és érzi.

Ha ez beáll, akkor az aggódó: a legnagyobb áldozó és fáradhatatlan kortes lesz. A mai napig nem tudtam, hogy a Magyar Párt eddigi szervezése és működése állítólagos feudalista, demokratizálódó felekezeti és különféle egyéni önző érdekeken hajótörést szenvedett volna. Ha ez azonban tény — nem kételkedem, mert Ön irta Asszonyom — akkor meggyőződéseim e kérdést illetőleg most még erősebb, mint tegnap volt.

Ahol egy pártot nem lehet megszervezni, ott bizony nem az aggódókon, hanem a szervezőkön s azok elveinek fogvatékosságán múlik a baj.

Aki elavult elvekkel, bukott idők programjával és a magyar egyéniséget viszatartó fölfogásokkal akarja a Magyar

* Inger Szolimán cikkét azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy Pálffy Gy. Gulácsy Irén legközelebb reflektálni fog rá.

Pártot szervezni, az meddő munkához fogott.

Ha a szászok, svábok s néhány félrevezetett zsidó kisebbségi pártot szervez, ezt értem, ha azok feudális habsburgi tenyésztését, illetőleg cionista rajongását tekintetbe veszem. És értem a szervezkedésük teljes meddőségét is.

De aki arra tör, hogy Erdélyben a magyarságot, mint kisebbségi pártot szervezze és vezesse: az egy ezeréves kulturánk fejlődését és ittlétét akarja megafolni, letagadni. Ez pedig már csak azért sem fog sikerülni, mert maga az ezeréves kultúra nem fogja megengedni.

Ez az ezeréves kultúra ugyanis se német, se francia, se angol, se balkáni, hanem csakis a Kárpát-medence emberegyéniségének, erdélyi típusának kulturája, melyhez annak gyermekei — tekintet nélkül anyanyelvükre és felekezetiükre — hozzájárultak és melynek a magyarság pillérje és hordozójaként szolgált és szolgál még ma is.

Ezért az erdélyi magyarságnak — szerintem — nemcsak hivatása, de kötelessége is, hogy önmagát egy olyan, a most megindult korszaknak megfelelő elv és program alapján szervezze, mely Erdély összes gyermekeinek boldogulásához és üdvösségéhez vezet és ezáltal a regáltal is a közös érdekeket istápolja. Mert nem a nyelvben, sem a felekezetekben, hanem a „közös rögön” fejlődött kulturában és annak gyermekei életközösségéből fakadó testvéri öntudatában, szeretetében él és boldogul a szervezett tömeg, annak társadalmi élete, államformái léte vagy nemléte.

Adjanak tehát a Magyar Párt szervezői olyan elvet és programot, mely a magyarság kulturális hivatásának és kötelességének megfelel, akkor rövid idő alatt Erdély összes magyar, román, szász, sváb és zsidó aggódói el fognak tűnni.

Adjanak olyan elvet és programot, mely nem elválaszt, hanem az elválasztottakat megint összehozza, összeforrasztja!

Mert az előbbi bekezdésben említett igazság a most megindult új korszak alaptörvénye. Aki ez ellen vét: csak bajt okoz és meddő munkát végez.

Hogy ez az alaptörvény a mai élet valódiságának egyedül felel meg, bizonyítják a létező különféle politikai pártok nemcsak ebben az államban, hanem a különféle modern államokban is. Mindnyájan vagy elavult, vagy abszurd elveket hirdetnek, kapzsi, önző és brutális programokkal vergődnek. Azért egyik sem képes időnk betegségeit fölismerni és a bukott emberiséget abból a káoszából kivezetni, melyben az összeomlás óta szlődik és halálosan vérzik.

Asszonyom! Nem vagyok sovíniszta, sem fantazista, sem aggódó. Nem aggódom az Ön politikai pályafutása miatt sem, dacára annak, hogy ez a pálya sok kellemetlenséggel és csalódással jár. De sajnálnám, ha az Ön kiváló tehetségei egy meddő küzdelemben merülnének ki, holott azokra még mindnyájunknak szükségünk lehet.

Maradtam a nagyságos asszonyomnak kiváló tisztelettel igaz híve:

Inger Suleyman.

Dobresti-Bihor, Papmező.

* Grenadin, etamin, opál, nyersselyem ruháznak, sephfirek leszállított árakban Schésinger és Jung cégnél.

Ne mulassza el megvenni az

Áller Képes Csa

KAPHATÓ MINDENÜTT

ÁRA 20 LEI

Felrobbant a Lónya-bányai villamos-üzem

Ötmillió a kár — Bűnügyi vagy véletlen baleset

A bukaresti lapok petrozsényi jelentések alapján írják, hogy vasárnap hajnali 6 óra 25 perckor hatalmas robbanás verte fel az egész környéket. A villamosüzem felől sűrű, fekete füst szállt fel és a robbanás bedöntötte az épület falait is.

Rövid percek alatt a felriadt lakosság megállapíthatta, hogy a generator berendezést teljesen elpusztította a robbanás. Az utóbbi években ez már a második ilyen méretű robbanás az állami bányauzemeknél. Az elsőt a lelkiismeretlen szolgálat okozta a múlt hónapban. A kisebbik generator akkor teljesen üzemképtelen lett és csak a nagyobbik működött tovább. Ez a robbanás most a nagy generátort is szétrobbantotta és a hatalmas bányatelep teljesen villamosenergia nélkül maradt.

A kár hozzávetőleges számítás szerint is ötmillió lei. De sötétben marad két bányafalu is: Lomsa és Petrilla.

A hatóságok és a munkafelügyelő azonnal kiszállottak a helyszínre és bevezették a nyomozást.

A bányavidék kétezer munkása közül nyolcszáz munkanélkül maradt.

ezeket most a petrozsényi bányákban helyezik el munkára, amíg normális viszonyokat nem teremtenek.

Erdemes, hogy a szétrombolt kisebbik generátort már régen üzembe hozhatták volna, ha a javítást azonnal megkezdik, de így szeptemberig sem lehet üzembe helyezni a világító apparátust.

A Viitorulnak, a kormánylapnak az értesülése szerint a robbanás bűntény következménye.

Egyeztető iroda

A nyomasztó közgazdasági viszonyok, amikor a hosszas kényszergegyezségek és csődeljárás tetemes költségei is külön vagyontömegeket emésztettek fel, egyre nehezebbé teszik úgy a hitelező, mint az adós heizvetét. A hibájukon kívül fizetési zavarokba jutott tisztességes kereskedőknek akár segítségére lenni a „Pénzvilág” credit-információs osztálya, amíg kereskedői körükből megnyilvánult fölkérésre újból működésbe hozta a már békében is sikeresen bevált egyeztető irodát, amely egyrészt a külföldi hitelezői védegyetkekkel kapcsolatban, másrészt pedig a már megalapozott és személyes nexusok birtokában a jóakaró bankokkal, gyárakkal, nagykereskedőkkel és azok ügyvédképviselőivel létre fog hozni perenkívül békés megegyezést az adós további reuzálása érdekében, de a hitelező nagyobb károsodása nélkül. Az egyeztető iroda szakszereiben komoly kereskedői gondossággal és diszkrétan azonnal lelelelezi és személyesen meglátogatja vidéken is a hitelezőket, hogy gyors megegyezést hozzon létre. Az egyeztető iroda működését egyidejűleg tudomásul hozza a külföldi lapokban is azzal, hogy telefonon is minden nap délután 3—6 között díjmentes felvilágosítás nyerhető a „Pénzvilág” szerkesztői helviségében, Oradea-Mare, Jóskai Mór-utca 17. szám alatt.

ÜJDONSGOK

Dr Popper Ákos ezüstitlakodalma

Ma este dr Popper Ákos, az Egyesült Bank és Takarékpénztár vezérigazgatója szép családi ünnepet ül: ma tartja meg neijével, született Aron Irén urasszonnyal egybekelésük 25 éves évfordulóját.

Nagyvárad társadalma őszinte szeretettel vesz részt ezen az ünnepségen, mert az a 25 év amelyet dr Popper Ákos boldog családi körben eltöltött, egyben 25 esztendő közgazdasági, társadalmi és karitatív tevékenységét is ölelt fel. Nagyvárad társadalmát rendkívül sok szoros és meleg kötelék fűzi dr Popper Ákos vezérigazgatóhoz és így természetesnek tartjuk, hogy a mai családi ünnepség túllép a familiáris kereteken és azok a közgazdasági és társadalmi körök, amelyek magukénak vallják dr Popper Ákost, szintén részt kérnek az ünnepségből.

Dr Popper Ákos ezüstitlakodalma alkalmából a következő adományokat, illetve alapítványokat tette: A nagyvárad i. r. hitközség liceum alapjára 10.000 leit, az i. r. fiárvaházának 500 leit, az i. r. leányvárvaházának 3000 leit, a Kereskedelmi Csarnok iskolaalapja javára 5000 leit, az i. r. aggokházának 2000 leit, a Schütz Albertné aggnő otthonának 2000 leit, a Mircea nőegyletnek 2000 leit és a Gyemnekbarát Egyesületnek 2000 leit, Népkenyha Egyeletnek 2000 leit.

* Személyi hír. Ardelean Jusztin dr ügyvéd, volt prefektus, nyári szabadságáról hazaérkezett és ügyvédi irodájának vezetését (Bulv. Reg. Ferdinand, Stern-palota) újból átvette.

* A királyi pár nagyvárad i látogatása. Bukarestből jelenti a Rador: A királyi udvarnál végleges megállapodás történt arra nézve, hogy a királyi család közeli időbeosztása mi legyen. Amikor augusztus végén a királyné visszaérkezik Szovátáról, a királyi család Szinajában marad szeptember elejéig. Azután rövid tartózkodásra Bukarestbe utaznak a királyi család tagjai s valószínűleg ez idő alatt fogja Öfelsége a parlament őszi ülését megnyitni. Szeptember közepén kerül a sor arra, hogy a királyi család tagjai Erdélybe jöjjenek. Az erdélyi utat illetőleg a program azonban csak annyiban tekinthető véglegesnek, hogy a király és a királyné a nagyvárad i királyszobor leleplezésénél részt vesznek. Öfelsége eleget tesz a nagyvárad i resiori ezred meghívásának is, amely tiszteletére ünnepélyes charuselt rendez. A királyné viszont a Mircea csecsemővédő kórházának megnyitásán óhajtott részt venni. Ha zavaró momentum, vagy Öfelségék egészségi állapota akadályt nem gördít a tervek elé, úgy a jelek szerint a jelen megállapodásokon változtatás már aligha fog történni.

* Hughes Amerikába utazott. Berlinből jelenti: Hughes ma Brémába érkezett, ahonnan tovább utazik Amerikába.

* Radicsot ünnepséggel fogadják Zágrábban. Belgrádi jelentések szerint azoknak a tárgyalásoknak, amelyek az új kormány és a Radics-párt között folytak,

egyik eredménye, hogy Radics visszatérhet az országba. Most hívei Zágrábban hatalmas fogadtatásra készülnek elő.

* Külön paróchiát kérnek a velencei reformátusok. A református egyházközösség presbiterei összegyűltek tegnap délután, hogy több aktuálisá vált kérdésben határozzanak. Így a tárgysorozat egyik pontjaként foglalkoztak a velencei reformátusok kérésével, akik külön paróchia felállítását óhajtják. Valószínűleg szóba kerül az iskolaügy is, melyet a református iskolák nyilvánossági jogainak elvonása vetett szőnyegre s amely mély megdöbbenést okozott az egyházközösség kebelében. Lapunk zartakor az ülés tart.

* Megkezdődött a győri sakk-kongresszus. Budapestről jelenti: Győrben megkezdődött a második magyar nemzetközi sakk-kongresszus, amelyen a magyar sakk-olimpikonok is résztvettek. Harminchat amatőrjátékos hat csoportban küzd mesterekkel, akik között ott van Maróczy és Abonvi.

* A felmentett bírák nem kaptak fizetést. A nagyvárad i törvényszéken az volt a szokás ezideig, hogy a nyári szünet két hónapjára előre kiadják a fizetést mindenkinek. A mostani szünet beálltakor, mint ha megérezték volna, hogy hét bíró rendelkezési állományba helyez a miniszter, nem folyósították a két hónapra járó fizetést, hanem csak egy hónapra, júliusra kapta ki mindenki az illetményeit. Közben hét bíró elbocsátottak állásukból s augusztusra csak a többiek kapták most ki a fizetést, a hét bíró fizetését már nem likvidálták. Az állam rajtuk is nyert valamit. Az állásukat veszített bírák közül Virányi Lajos dr, Bock Alfréd ügyvéddel társult, Jatzkovits Gyula pedig dr Ney Pál ügyvéddel.

* A szalontai sziguranca alfőnök nem jelent meg a kihallgatásra az ügyészségen. Megírta a Nagyvárad, hogy Albu János szalontai sziguranca alfőnök súlyosan bántalmazta öv. Csuth Sándorné és Farkas Albert 86 éves szalontai lakosokat. Az ügyészség elrendelte a legszigorubb vizsgálatot az ügyben. A főügyészség telefonon tegnap kihallgatásra rendelte be Albu Jánost, aki azonban ennek dacára nem jelent meg és így a kihallgatása még nem történt meg.

* Önként jelentkező rablónak három évi fegyház. Még 1922-ben március 5-én Rosenfeld Béni poklostelki gazdálkodó lakására betört egy fegyveres rablóbanda. Kiss Albertet, Kovács Imrét, Kovács Pált és Zima Ferencet már a múlt évben felelőségre vonta a bíróság és 3 és féltől négy és fél évig terjedő fegyházra ítélte őket. Miteller Imre és Varga János megszöktek az igazságszolgáltatás elől. Miteller ma is szökésben van, de Varga Ferenc, aki Magyarországra szökött volt, visszatért és önként jelentkezett a bíróság előtt. Az ügyét tegnap tárgyalta Manea táblai bíró tanácsa és a bűnt beismerő terheltet három évi fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen Varga jogi képviselője és dr Nistor kir. ügyész aki a vádat képviselte, felebbezést adtak be.

* Irodai áthelyezés. Dr Zoltán Károly ügyvédi irodáját a Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 4. szám alá helyezte át.

li Hetilapjának a legközelebb megjelenő számát!

Adóhivatal és szerkesztőség Budapest, V., Deák Ferenc-u. 14.

* Elcsaptak két váradai tűzoltót. Két váradai tűzoltó: Marozsán Mihály és Kiss Mihály a tűzoltókaszárnya udvarán összeesett. Családi háttérre volt a botránynak. Becsmérő szavak után ökölharcra mentek és véresre verték egymást. Serac Aurél tűzoltófőparancsnok jelentése alapján Vostinár János dr. polgármesterhivettes mindkét tűzoltót elbocsátotta, mert megsértették a tűzoltóság presztízsét.

* Merénylet volt a jassy-bukaresti expressz katasztrófája? Jassiból jelentik a Radornak: A jassi-bukaresti expressz katasztrófája miatt megindult vizsgálat szerint a katasztrófa merénylet műve volt. A vizsgálat azt is megállapította, hogy hivatalos személyeknek semmiféle tudomása sem a volt a készülő merényletről.

* Utlevellátamozás helyett levélvizum-bélyeg. Bécsből táviratozzák: Az osztrák kereskedelmi minisztérium utasította a külföldi diplomáciai képviseleteket, hogy az utlevelek láttamozása helyett a jövőben levélvizum bélyegeket alkalmazzanak. A bélyegeket kiadják el az illető ország kereskedelmi és ipari érdekképviseleteihez és más alkalmas egyesületekhez, hogy azok saját hatáskörükben megtehessék az intézkedést. A bélyegnek érvényessége egy évi díja többszöri utazásra 10 arany frank, egyszerre 5 arany frank.

* A kolozsvári-utcai kettős vonal felülvizsgálása. A városi vasutak igazgatósága a Kolozsvári-utca-Teleki-utcai vonalat végig kettős vágányúvá építette. A vonalkiépítés befejeződött s közigazgatási szempontból ma történik meg a felülvizsgálat.

* Toronyai Rigó Csaba hegedűművész az Atlanticban. Toronyai Rigó Csaba tizennégy éves gyermek, de komoly hegedűművész és akkor is fel kellene figyelni rá, ha nem volna történetesen anélkül, hogy híres Rigó Ferencnek az unokája, aki a parlamentben Khuen-Héderváryval való emlékeztetés afairájával tette magát feledhetetlenné. Toronyai Rigó Csaba Hubay Jenő tanítványa s minden bizonyítással a legkvalitatívusabbak közül való. Az Atlantic közönsége meleg fogadtatásban részesítette a kis művészt, aki nem vállveréssel fogadott gyermekprodukciókat ad, de elmélyedő zenei élményt.

* Ezer dollárért eladásra kínálják Tompa Mihály szülőházát. Budapestről jelentik: Tompa Mihály rimaszombati szülőházát jelenleg Amerikában élő tulajdonosa, Marcs István, volt megyei hajdu, ezer dollárért eladásra kínálja. Eddig csak magánosok érdeklődtek.

* Felmentették az utlevélcsalással vádolt kivándorlási ügynököket. Néhány hónappal ezelőtt Bús Ferenc és több falusi paraszt feljelentést adott be Goldberger Miklós kivándorlási ügynök ellen, mert az utlevélkészítés ürügye alatt vidéki parasztoktól kisebb-nagyobb összegeket vett fel. A feljelentést tegnap tárgyalta Manea táblabíró tanácsa. Goldberger igazolványt mutatott fel a bíróság előtt, amely szerint a hajóvállalat minden ügyek ellátásával megbízta. Így feltehető, hogy pénzfelvételére is jogosult volt. Különben a panasztól a felje-

lentők is elállottak és így a bíróság felmentette a vád alól Goldberget.

* Az egyletek ma jelenthetik be utójára magukat. Megirtuk, hogy a népjóléti miniszter elrendelte az összes kulturális és jótékony egyletek ujjolagos bejelentését olyan formában, hogy mindegyik rövid memorandumban ismertetni tartozik eddigi működését és egyéb adatait. A memorandum mellé különösen négy fontos melléklet csatolandó. 1. Alapszabály, 2. Legutóbbi mérleg és zárszámadás; 3. Miniszteri jóváhagyás az egylet megalakulásáról; 4. A választmányi tagok kimutatása. A két példányban kiállítandó memorandumból egy a népjóléti miniszterhez, egy a törvényszékhez nyújtandó be. Határidő ma. Figyelembe ajánljuk a kisebbségi egyesületeknek, hogy ne felejtkezzenek el a memorandumok beadásáról, melynek elmulasztása, tekintve a tendenciát, könnyen működési engedélyük bevonására vezethet.

* Vasas—Törökvés 4:1 (3:1). A budapesti Vasasokat látta vendégül tegnap a nagyváradi Törökvés. A kedvezőtlen idő dacára szép közönség gyűlt egybe a kitűnő pesti játékosok ünneplésére. A Vasasok — különösen a csatársor — szebbnél-szebb akciókkal gyönyörködtették a közönséget. Fair, durvaságmentes játékkal hamar megszerezték a közönség szimpátiáját. Mérföldes első gólját a második percben Ströck fejei, amelyet a 7-ik percben Takács révén kiegyenlített a Vasas. A félidő végéig a kőleok számát Bruncker és Takács háromra szaporították. A második félidőben Grünfeld beállítja a végeredményt. Morár kitűnően bíraskodott.

* Orvosi hír. Dr. Sándor János belgyógyász, a tüdőbetegségek szakorvosa, hazaérkezett s rendelkezett lakásán, Avram Janou-utca (Kossuth-u. Füchsl-palota) 15. szám alatt megkezdte. Röntgen-laboratórium és kékfény kezelés.

* Munkásszínházi előadás az Atlantic mozgóban. A színházi szezon legutolsó munkáseleadását a kulturbizottság a nyári időszakra való tekintettel az Atlantic mozgó nyári helyiségében rendezi meg, mely nagy befogadóképességénél fogva is kiválóan alkalmas erre a célra. A matiné összes száma azonban ez alkalommal is a Szigligeti színház tagjai fogják bemutatni. Tekintettel arra, hogy a színházi szezon csütörtöki nappal záródik, ez lesz a jelenlegi társulat utolsó szereplése is a váradai közönség előtt és már ezért is a matiné különös érdeklődésre tarthat számot. Jegyeket a Közműves Otthonban egész nap és Beck Samunál a Dácia kávéházban este 6-7 óra között.

* Irodai áthelyezés. A Lakásbérlok Szövetsége irodáját a Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 4. szám alá helyezte át.

* Alakítást, sapkakészítést már 50 leitől vállal a Böszörményi-szalonn Szent János-utca 33. sz.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Crepe, Marocain minden színben érkezett Leitner Mártinhoz.

* Náthánál a Kaiser Borax öblítés. Biztosan hat, azonnali könnyülés.

* Adakozás. Az Izr. leányvárház részére a Stern Dezső-cég néhai Klármann József elhunytá alkalmából 500 leit adományozott. Weisz Gézáné 50 leit, Schleifer Vilmosné 25 leit, dr. F. H. né az Aggnók Otthona javára, mely adományokat nálánál köszöni az elnökség.

* Megjött a vámtarifa a Hegedüs Hirlapirodába. Ára 50 lei.

* Szép férfi frizúrához elengedhetetlen a Brázay brillantin. Kapható mindenütt.

LEGUJABB

Morgan i. megérkezett Londonba

Londonból jelentik, hogy William Morgan oda érkezett. Morgan amerikai bankár nem hivatalos résztvevője a konferenciának több annál, mint egy konferenciázó miniszterelnök, nagykövet vagy delegátus. Morgan a yenki nagy tőkét képviseli Londonban, azt az amerikai bankokráciát, mely a pénz szédítő hatalmával kiragadni készül Európát jelenlegi urai kezéből a kormánygyeplőt. Amerika nem valami erőszakos lépés előtt áll, nem valami forradalmi mozgalmakra törekszik s Európa szuverenitása évszázadok óta legnagyobb veszélyben van.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda d. u.: Hattyulovag, mérsékelt helyárrakkal.

Szerda este: Süt a nap, rendes helyárrakkal.

Csütörtök d. u.: Három grácia, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 4 órakor.

Csütörtök este: Három grácia, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 4 órakor.

Csütörtök este: Hegyek alján, opera, rendes helyárrakkal.

Harasztos Gusztáv

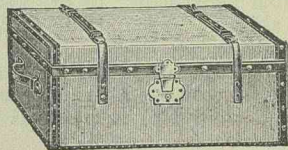
Megáll a színpadon egy deli fiatalember és minden szem rásegeződik. Van valami szuggesztív erő a megjelenésében, mint mikor a pap a szószékra áll. Harasztos Gusztávnak kétszeresen örült Várad, mert a miénk és mert egy olyan színtest ismert meg vele, akit egyénisége számottevő szerepre szán a magyar színjátszás történetében.

Harasztos Gusztávnak a váradai nagy siker, a váradai dátum egy bezárt korszakot szallagoz le egy mámorosan tapsoló zsúfolt ház villanyos atmoszférájú fénycsózáival. Harasztos Gusztáv ösztől a budapesti Nemzeti Színház tagja, akitől nagyon sokat várunk. Harasztos Gusztáv meg fog tudni felelni ennek a várakozásnak, amit csinál, több a színészkedés köznapi értelmezésénél, élő hangszere, akiben az ifjúság s a mai boldogtalan ifjúság ezer színe viharzik.

A „Vén gazember” áhítatos ünnepi esteként pergett le Harasztos Gusztáv vendégművész fellépésével s a kedves magyar játék minden szereplője becsülettel támogatta a kivételes melegségi előadást. Különösen áll ez Tóth Elekre, erre a tömör értékű nagy művészre, aki lehetne a pesti nagyok között, de megmaradt halálból, dacból, önfeláldozásból az erdélyi magyar színjátszás szemöldökfájának. Harasztos Gusztáv még egyszer lép a váradai közönség elé, Zilahy Lajos új magyar tájképében, a „Süt a nap”-ban. (bl.)

— Hattyulovag és Süt a nap. Ma két előadás lesz a színházban. Délután az idei szezon legnagyobb sikerű táncoperettje, a Hattyulovag kerül színre a főszerepekben Biező, Zilahy, Fratta és Misogával, este pedig a költői szépségű Süt a nap színműjodonságnak lesz a harmadik előadása, amelyben Sámson Mihály szerepelt Harasztos Gusztáv fogja játszani. A Hattyulovag mérsékelt helyárrakkal, míg a Süt a nap rendes helyárrak mellett kerül színre.

— Három grácia és Hegyek alján. Csütörtökön délután a Három grácia, e nagyszerű táncoperettnek lesz az első délutáni előadása mérsékelt helyárrak mellett a bemutató előadás szereplőivel, este pedig D'Albert gyönyörű zenéjű operájának, a Hegyek aljának lesz a 4-ik előadása rendes helyárrak mellett. E romantikus témájú gyönyörű ze-

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be elsődrendű bőröndárunk, berendezett kasszákknak és iskola-táskáknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárunk elkészítését méretek szerint, ugyiszintén vállalunk javításokat is.

Nagyváradi Bőröndáru és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám.

BUTORNAGYELARUSITAS
augusztus 15-ig minden elfogadható árban

augusztus 15-16! **Bécsi Butorkiállítás**
BÜCHLER MARTON Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8 szám

néjü operában lépnek fel utoljára a társulat operatőrei és ebben a szezonban utoljára vezényel Várdi karnagy is.

— **Antónia.** Pénteken este Lengyel Menyhért nagysikerű vígjátéka, az Antónia lesz a színház műsorán. Ebben az előadásban bugszik az ideai társulat drámai együttese. A címszerepet ez alkalommal is Jósika Mici játssza.

— **Szombati előadások.** Szombaton délután a Három grácia kerül színre mérsékelt helyárrakkal, este pedig a legmulatságosabb operettek egyike, a Gyere be rózsám kerül színre premier helyárrak mellett.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután a Pompadour, este pedig a Gyere be rózsám operett-újodásának lesz a második előadása, egyszersmind ez lesz az ideai társulat bucsuloadása is. Ezekre az előadásokra tanácsos lesz elővételben megvásárolni a jegyeket, mert ezeideig is igen nagy az érdeklődés úgy a szombat délutáni, mint a szombat esti és a vasárnapi két előadás iránt.

— **Az asszony verve jó.** Hétfőn este a karaszemélyzet jutalomjátékaként a kitűnő énekes néprözmű kerül színre rendes helyárrak mellett.

MOZI

— **Nagy varieté-előadások az Atlanticiben.** Layard professzor, a híres indiai varázsló, csodás fakir, magikai és bűvészműtávirányokkal. Sácson, a „vaskirály” a világhírűre szert tett Breibart műtávirányokkal, akik bálmulatba a közönséget. Milanovics szerb és Georgescu, a közönséget elvarázsló román díjbirkózók és boxbajnokok a német Gundersdorffal mérkőznek, naponta d. u. 7 órákor az Atlantic nyári mozgóban. Helyárrak: Páholj 25, zsöllye 25, támlásszék 20, zártszék 15 lei.

— **„Az Apokalipszis négy lovasa”** második része látható ma, szerdán a Dorian Terrasson 9 órákor és a Dorian filmszínházban 6 órákor. Kedvezőten idő esetén a 9 óras előadás is a Dorian filmszínház nagytermében lesz megtartva. Jön: „Harun al Raschid”, a legszebb Kertész Mihály-film.

— **Clauson csoport.** A leghangosabb siker dicséri turnéjukon a Clauson akrobata csoportot, amelyet az Atlantic mozgó igazgatóságának sikerült már napi vendég szereplésre megnyernie. A legszebb, legbámulatosabb produkciókat végzik ezek a végtelen ügyes akrobaták és legkiemelkedőbb műsor számuk az u. n. „törő ember” s úgy ez, mint a többi mind valóban egyedülállóak a maguk nemében. A Clauson-csoport szerdán lép fel először a Két lélek óriási sikert aratott film keretében, csütörtöktől kezdve pedig a „Bestia”, című hatalmas film keretében mutatja be művészetét. Az Atlantic igazgatósága e kedves meglepetéssel honorálni akarva a t. közönség pártfogását, rendes helyárrak mellett nyújtja e kivételes művelőzetet t. publikuma részére.

— **Két lélek.** Mind nagyobb és nagyobb érdeklődés mellett adja az Atlantic és Apolló-mozgó a legújabb slágerfilmjét, a Két léleket. Voss Richard gyönyörű szép regényét. A téma mesteri feldolgozása mellett a rendezés, a szereplők elsőrangú játéka és a szebbnél-szebb tájképek teszik vonzóvá a darabot és ragadják magukkal a szemlélőt. A darab ma megy utoljára, holnaptól, csütörtöktől kezdve a „Bestia” megy. — Az Atlantic mozgó igazgatóságának a legmesszebbmenő alkotókészségét igazolja, hogy mind újabb és újabb meglepetésekkel szolgál t. közönségének. Holnaptól kezdve egy európai vonatkozásban is elsőrangú attrakcióval szolgál a Clauson akrobata-csoporttal. Ezeket meg kell nézni mindenkinek, mert produkciójuk minden ékesszólásnál ékebben dicséri teljesítményüket. Az akrobata csapat csak pár napig vendég szerepel városunkban.

TŐZSDE

Zürich, augusztus 5. Nyitás: Newyork 53250, London 237250, Páris 2870, Bukarest 235, Budapest 069, Bécs 007520, Milano 2363, Prága 1577.

Bukarest, augusztus 5. Devizák: Páris 12, London 1000, Newyork 226 Róma 996, Zürich 4225, Wien 3250, Prága 680.

Valuták: font 1000, francia frank 1220, svájci frank 4350, líra 1015, dinár 262, dollár 22650, osztrák 3225, magyar 2850, szokol 675.

Zürich, augusztus 5. Zárlat: Berlin 127, Amsterdam 20550, Newyork 53187, London 2371, Páris 284750, Milánó 233325, Prága 157725, Budapest 0069, Belgrád 645, Bukarest 235, Bécs 0007520.

Budapest, augusztus 5. Értéktőzsde: Angolmagyar 46, Magyarhitel 578, Olaszbank 2, Osztrákhitel 187, Salgó 580, Kereskedelmibank 1285, Belvárosi tak. 25, Pesti hazai 3690, Borsódmisk. 125, Beocsini 1050, Köszén 3270, Ujlaky 150, Urikányi 975, Globus 29, Csáky 40, Fegyver 1450, Rima 123, Ganzdan. 3140, Ganzvill. 1540 Danica 110, Első bud. gőz 131, Borsódi szén 116, Karton 76, Adria 975, Cukor 2700, Österme-lő 230, Gummi 265, Phöbus 38, Államvasut 510, Guttmann 350, Láng 130, Ofa 545, Nascici 2530, Izzó 730, Zentarosk. 170, Tröszt 110.

A TEVE

REGÉNY

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

XXXIII.

Hazavittem. Már tudniillik én hoztam. Mert, — szégyenlem megmondani, de hiába, így volt — ennek a nagy embernek most már nem volt lakása. Elvették tőle a hitelezői az ellenségei és hogy ma délből egyáltalán eljuthatott a rendőrségre, ennek egyik ára az volt, hogy amikor eljutott onnan, már nem volt hová mennie.

De nem baj! Azt, hogy csak én nekem baj. Mert tőlem vették el a Nagy János-utcai fehér házat, én tölem, aki annyit ödöntem és ácsorogtam ott, szemtelenül és fiatlanul ölalkodtam, de mégis csak ott álltam és vártam, mint az Igéret Birodalmának kapuja előtt. Vártam és egy ifjúság mult el ebben a várakozásban. Az én ifjúságom! Nem valami kitűnő emberé, csak az enyém. De a kutyának is jussa van egy tavaszta ebben az életben.

Én elvesztettem a fehér házat. De ő! Ne féljete, lesznek még neki egész házai! Budapest és Bécsben, talán még Berlinben is. Nem kell félni ezt az embert és az jár jól, aki most áll melléje most nem hagyja el és szállást ad a hajléktalan Cézárnak. Mert Cézár nagylelkű és nem felejt el, hogy ki nyújtott kezét neki akkor, amikor gonosz ellenségei a földre akarták buktatni.

És azután a lelkes öröm, amivel odahaza fogadtak. Nemcsak őt, még engem is! Anyósom oly jó volt, még meg is köszönte azt, amit tettem, soha itt köszönni sem kellett, hiszen még csak kötelességet sem teljesítettem, egyszerűen jó üzletet kötöttem, megvettem magamnak a legpompásabb bankárt akkor, amikor ő olesón volt kapható. Ravaszul kihasználtam azt az órát, amikor bessz volt Michaelis Gusztávnak. A feleségem melegen kezét szorított velem, igazán testvériesen. Ime máris kerestem. Ez a kényszerítés az első kamat.

Megebédeltünk négyen ültünk az asztalnál, egészen családisan és én velük tökéletesen egyenrangú. Lám! Sosem szabad kétségbeesni. Csodák mindig történnek... Lám, az én esetem is. Pár nap előtt még feleségem sem volt és most egyszerre megnyárt négyes családom is. Tanulságos példa! Okuljanak belőle a csüggedők, azok, akik mindgyárt a fejüket lógatják.

Föl a fej! Déután segédkeztem ne-

kik, hogy pár kedves holmijukat, ami még az övék maradt, elhozassák a Nagy János-utcából, az ottani cseledéséget végkielégíttem, azután feleségem szüleinek lakást vettem egy szállóban. Csak ideiglenesen. Mert néhány nap múlva szanatóriumba utaztatom az öreget. Egy ilyen rendkívüli ember kell, hogy kipihenje magát élete és pályája nagy fordulóján. Hadd gyűjtson idegeket. Nekem gyűjti őket. Ő még nem tudja, de én már igen: mielőtt talpra áll, nekem fog dolgozni.

És sokan még azt hiszik, hogy szerelmű házasságot kötöttem. Ostobák! Hát még mindig nem látjátok, hogy micsoda családba nősültem belé! Miféle nagy pénzék várnak rám. Pénzek és hasznok. Hasznok!

XXXIV.

Pár hét múlva nem volt egy fillérem sem. A váltók, amiket az öregért aláírtam... Szóval elhordták mindenünket. A Nagy János-utca után sor került én rám is és egyik regelen szegényebb voltam még Elemér Miklósnál is.

Ebben sok jó volt. Elvették a pénzeimet, de visszaadták a szegénységemet, az ifjúságomat. Szegény lettem — és eltűnt a hamis, sőt mondhatni igazságtalan helyzet, hogy nekem több a pénzem, mint Budapest legkitűnőbb bankárának, Michaelis Gusztávnak. Szegény lettem — és a szegénység nagy lelki egyensúly. Most már aztán igazán nem kell szégyenkezve járnom az utcákon, hogy ime mennyi kitűnő tudós, költő és művész koplal, mennyi mártírja az emberi gondolatnak és az emberi érzésnek, még nekem hajlékom, ruhám és kenvereim van. Hát most már nekem sincs!

És azután: lehet kezdeni előről. A vagyonban már-már elpocakosodtam lelkiileg is. Elégedett voltam és ostoba. Polgárilag tökéletes. Hogyan gyűlölöm pedig a tökéletességet. A tökéletesség a bevégzettség, az egyformaság az unalom. A tökéletesség után nincs tovább. Fejlődni, előbbre menni csak az tud, akinek van miért, akinek javulnia kell, csiszolódnia, gyarapodnia. Elvesztettem egy takarékbetétet és kaptam helyette cserébe egy egész világot. Ilyen pompás üzletet is csak én csinálhatok.

(Folytatása következik.)

Nagyvárad orth. izr. hitközség.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyvárad orth. izr. hitközség árlejtési hirdet építési munkálatai f. évi aug. 10. délelőtti 11 óra határidővel.

A terv és feltételek Str. Mánastirii (Zárda-utca) 2 szám alatt emeleti hitk. irodában megtekinthetők, hol másolatok kaphatók és hol az ajánlatok beadandók lesznek.

Oradea-Mare, 1924 aug. 5.

Előljáróság.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 8 lei, vastag betűs 6 lei

✕ Levelezés ✕

Szováta. E megjött. Semmi újság. Csokolunk G.

„Szerelem a zenét” jellegre levél van a kiadóban. 185

✕ LAKÁS ✕

Keresek két szobás lakást fürdőszobával és mellékhelyiségekkel lehetőleg közel központban. Cim kiadónivalban. Közvetítők díjaztatnak. 140

Különbejárta butorozott szobáink vannak, konyha-használattal vagy anélkül, lakásokat, pénzkölcsönöket leggyorsabban közvetítünk. Iroda: Pável-utca 5. 178

Kinek kell azonnal elfoglalható lakás! Aki nekem két évre kamatmentesen ötvenezer lejt ad, annak két évre díjmentesen adok egy szoba konyhás utcai lakást villamos megállónál. Garancia tehermentes ház. Cim a kiadóban. 173

Szolid, intelligens fiatal ember részére szép külön bejárta utcai szoba kiadó. Cim a kiadóban. 195

✕ Alkalmazás ✕

Perfect irodai munkaerő gép- és gyorsíró, könyvelő nemetűl dictandó gyakorlott állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 173

Italszakmában lehetőleg bevezetett helyi ügynököket keresünk azonnalra. Cim a Nagyvárad kiadóhivatalában. 172

Intelligens urileány uri családnak házikisasszonynak vidékre is ajánkozik. Jellege: „Házikisasszony”. 123

Jó főzőnő uriházhoz menne, románul beszél. Cim a kiadóban. 184

Segédet és kiszolgáló kisasszonyt — románul tudók előnyben — keres Vadász és London fűszer és csemege kereskedők. 186

Se caută o domnișoară română inteligentă la două feite. Parcul Traian No. 1 H. 24. 187

Mérlegkészítő munkás felvételik Floren mérleggyárban, Gilányi-u. 6. 183

Házvezetőnő 30-40 év közötti, csúcs kü-sejű intelligens urinőt keres nagyobb vidéki városban lakó orvos. Ajánlatok „Megbízható” címen a „Nagykároly és Vidéke” kiadóhivatalába Careii-Mari (Nagykároly) küldendők. 194

Köre kedelmi érettségivégzett, románul beszélő leány ki már irodai gyakorlattal bír, állást keres. Cimeket kiadóba kérem.

Fűszeres segédet, keresek detailhoz. Ajánlatok pontos címmel „Munkaerő” jellegre a kiadóhivatalba adandók. 194

Nyugagyak

gyermekkoesik, fésűk, illatszerek legolcsóbbak a

D'OR-ban
Regele Ferdinand 16.

Regatul România Județul Bihor Plasa Beliu.

No. 686 924.

Publicațiune.

In afacerea lucrărilor catastuale deplin verzat să cante un pensionist sau notar dumisionat la notariatul Măraus, Județul Bihor, pentru aducerea în regala lucrărilor cadastrale în 6 comune. Salarul 2000. Lunar și viptul grațuit.

Postul e camdate pe timp de 3 luni și se poate ocupa imediat oferturile pe adresa susmentionat.

Măraus, la 31 Iulie 1924.

Notar cercual.

Kataszteri munkálatokban feltétlen jártas szakember, lehetőleg nyugdíjas, vagy elbocsátott jegyző egyelőre 3 hónapi időtartamra havi 2000 lei fizetés és koszt mellett 6 község kataszteri munkálatainak rendbeszedésén alkalmazást nyerhet.

Az állás azonnal elfoglalható ajánlatok az alábbi címre intézendők.

Măraus, 1924 július 31.

Notariatul Măraus
Plasa Beliu.

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg
Testvérek

N. Iorga (Zöldia-u.) 8
Behuzás gyorsan készült

A nagyvárad izraelita hitközség temetési osztálya.

A nagyvárad izraelita hitközség temetési osztálya ezennel pályázatot hirdet a Rulikovszky-uti temetőben rendszerezett temetői állásra. Az állást a folyó évi november hó 1-én kell elfoglalni.

Pályázhatnak, akik kertészethez, illetve sirápoláshoz értenek. Személyi adatok megjelölését, esetleg okmányokat kérünk. A pályázatok a hitközség Prințul Carol (Szilágyi Dezső)-u. 11. sz. alatti irodájába legkésőbb folyó évi szeptember hó 1-ig beadandók. Bővebb felvilágosítást pályázni szándékozók a hitközség irodájában nyerhetnek.

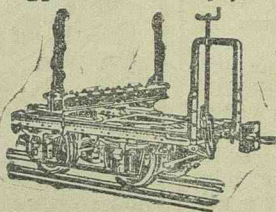
Nagyvárad, 1924. augusztus hó.

A nagyvárad izraelita hitközség temetési osztálya.

FERROSTAAL R. T.

nagyvárad fiókja, Saguna (Kapucinus)-utca 2.

Eladás raktárról

Sinek
Erdei truck kocsi
Billenő kocsi
Apró anyag
Henschel lokomotív

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.

Hirdelmény

Az Oradea-marei Izr. Szentegylet (Chevra Kadisa) ezennel pályázatot hirdet a temetőben a halottasházon levő tatarozási és hozzáépítési munkálatokról. Az eszközöndő munkálatokról készített leírás a Szentegylet irodájában (Zárda-u. 2. földszint) és a velencei izraelita temető irodájában tekinthetők meg.

Pályázatok legkésőbb e hó 28-ig nyújtandók be a Szentegylet irodájában.

Eladó 40 kis hold föld tanyával, szép 2 szobás lakással, istállókkal, sertéshizlálóval jó országot mentén felszereléssel 600 000 lei. — Rettő kis hold szőlő sűrűsben 2 szoba konyhás épülettel, istállóval, természettel 75 000 lei. Kisebb-nagyobb házak. — Értekezni Tománénál Nilgésztelepen, 3-6-ig Körös-u. 21.

Sedria orfanalá a jud. Bihor

18189-1924

Hirdetmény

Biharvármegye árvászéke felhívja a román állampolgársággal bíró kiskorúak és gondnokoltak törvényes képviselőit, hogy jelentsek be a jelen hirdetményt kibocsátó árvászéknél az általuk képviselt kiskorúak és gondnokoltak azon követeléseit, melyek olyan magyarországi árvászékekkel szemben állanak fenn, melyeknek területe a trianoni békeszerződés folytán változást nem szenvedett. A nyilatkozatnak a bejelentő nevét, a fennálló követelések összegét, az illető gyámpénztár megnevezését és a követeléseknek a gyámpénztárral szemben való keletkezésének időpontját kell tartalmaznia.

A nyilatkozatok a megyei árvászékekhez f. évi aug. hó 10-ig adandók be, honnan a f. évi augusztus 2-án 71519 sz. alatt kelt rendelet értelmében a pénzügyminisztériumhoz lesznek előterjesztve.

Oradea-Mare, la 5 Auguszt 1924

Olvashatatlan
presedinte.

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel, Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-ter) 24. Ertesítés délután. 4

„Ideal Pasta“

a legjobb cipókrém
180 grammos
dobozokban

Egy doboz ára 14 L
Próba doboz 4 L

Főelárúító:
Stern Miklós

✕ Adás-vétel ✕

Üzlethelyiség Str. Vlahuta (Szent János-utca) elején olcsón sürgősen átadó. Lakás 1 szoba, konyha, spicz 2-4 szobás lakások átadók. Házak beköltöztethető a város bármely részén. Szőlők 1-30 holdig eladók. Butorozott szobák, magános ur részére koszt nélkül, házaspár részére kosztal központban átadók. Butorok, képek (eredeti festmények) dísz tárgyak olcsón eladtnak. „Ardeal” ingatlanértékesítő és bizoniányi iroda. Főposta mellett. Telefon: 203.

Beköltöztethető magánház bar nfi udvarral, kerület azonnal eladó. Leagiumlui (Bőcsőde) u. 8. 155

Bizományba elfogadok porcellánt, kézmunkákat, fémernyűt, Szász, Rákóczi-ut 30. jobbra. 623 H.

Tarlórepámag kapható. — Borgida B. cégnél Rimanóczy-utca 4. 181

Eladó nagyon szép kézmunka stórok, függönyök, arosz szalvétával, miliók, zsebkendők, aranyterítő, montrozatlan diványpárna file csipke és betét, álló lámpához szép ernyő. — Reg Ferd-nand (Rákóczi-ut 30. jobbra Szász. 621

Wertheimoassa 2 darab 3-as teljesen jó állapotban olcsón eladó. „Ardeal” iroda, főposta mellett — Telefon 203.

Eladó ház, jömeneteli üzlet és italméréssel, 2 hold 1 a szántóföld. Rosenberg-né, Hegyközpályi. 188

Háromajtós garderober szekrényt megvételre keresek. Alapi-u. 5. 192

Italmérést engedélyt (korlatolt) üzletembe leendő elhelyezésre bérbe keresek. Címem a kiadóhivatalban. 193

Házak eladók. Házoladas, megbízásokat vállalkunk. — Kölsönöket megszerzünk. Magánpénzeket, jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

✕ Kolonizáció ✕

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készülnek Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Brajanu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este feli 8-ig.

Két kereskedőtanuló fiamnak f. év szeptember 1-től keresek központ közelében lakást teljes ellátással. — Ajánlatokat kérek t. hó 15-ig Balogh Imre Galanys, u. p. Deda-Bisztra címre küldeni. 191

Ismét magas árban

VESZEK
ARANY
EZÜST

és briliáns tárgyakat

KLEIN

ekszárúrház Avram Iancu
(Kossuth Lajos)-utca 4 szám